

Universal Declaration of Human Rights - Lamnso'

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Sá' Yee Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ

Shúu Fù

Mo kí dzə̀ən kì kiiyín jì viwìr ve vìr msòŋ ví dzə̀ á fómo Nyùu wùn à jì ghay ngàŋ seé kfəə wìr msòŋ sí dzə̀ kinsə̀ŋ ke vitaaví, suuyrú wùn à nyaáŋ é kitu ke nsay,

Mo tà'ntéŋ wùn à nyaáŋ fó ghay wìr msòŋé kù dìnèŋ ne laàyeé a dzè wo lì nyàm se kwa' wo wù bivirin vífí vé wíri wùn à woŋ wo wíri kì kër fó a yu vijun ve kisuǹnìn keé ngèngèr wùn à Bímée, a'fó a dzə̀ là fan wùn à fo kitan kì sìnn kì kiiyín jì dzə̀ á shíí wo tavín wo wìr dzə̀m,

Mo kí dzə̀ən é shíí jì nsər kɪŋ á ghay wìr msòŋ fo wíri shwííy kilòŋ e wiy e rər sí bì' fo bó á yò' dzə̀ kër dzə̀ yimò' fòó sə̀ vitú vév fó sa' vitaaví wùn á nə'sí,

Mo kí dzə̀ən é shíí fòó yìí é vitúm vi wáa kòŋnén,

Mo wír veé Kintatì ke vitum veé kitu ke nsayì fèrìn ne nsər fòó sə̀ bímé yév e kùm kinsə̀ŋ ke gháy wìr nsòŋ, fòó dìn viwìr wùn à viku'uy vé wìr, à virénrén vé lùmèn w' n wííy, e kfèn wáy wáyín jì kikuúyí ke wòŋ wùn à Dzə̀əm ye juŋe dzə̀ é mvə̀ vitaaví ve du'un ví,

Mo vitúm ve dzə̀ən ngàŋ se Kintatì ke vitum veé kitu ke nsay vi kà'àn ne fo áwunee vitu jì á wiy suusín wo', e so fo wìr dzə̀m wáa ker ghvém e kfən a lèm nsər see kùm ghay wùn à vitaaví vé wíri.

Mo wìr dzə̀m kiiy ghay sìn wùn à vitaaví vìn vi, kí dzə̀ é shíí fo ŋkà'mé vèn wáa dzə̀ eyiìn,

Mo kí dzə̀ən ben,

Dzə̀əm Ye Ku'ùne

Nèn fùŋ

Sá'yee Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ Rən, jì mfi' njiìn yee rén fo wíri wùn à vitúm vi vidzə̀m, e dú e máy jiwìr wò'ón mò'ón wùn à Vintatì veé wòŋ vi, mo á lem s'a'rən ghán sidzə̀m e vífí, a wiy a mùm e mvèm yè'éy wùn à duŋrìí fó a tavír ghvém gháy sìn wùn a vitaaví vìn vi, shishár shishàr, e mvèm wón wùn ákitu ke nsay fó yìí, aá kiiy e kfən a lèm kijuujùn e mvèm wìr veé vitum ve dzə̀əŋ ngàŋ si wùn à wír veé vitum ve áwune sar sá'rən vi.

1

Á dzə̀ó wir dzə̀m rénren fó ghvəm wùn à fó gháy, á yo' dzə̀ó wir msòŋ jì kwàn. Wìr dzə̀m k̀m k fómo woo fó kwà'tì wùn à fó vífí, a wù kër fó a yìí e wùmò' woo wír moo fər və.

2

Wìr dēm kër ghay wùn à vitaaví ví vidzə̀m mo sá' rəne suuyin là nya' kìn kùm ráam, nshòm, kìn lumèn kìn Wííy, kìn lám, bímé yee kùm Nyùu, dzə̀ə sa', kwa'tì símó'sí, kitúm wùn à ŋkè' se dzə̀əm si, kén, kidzə̀y kìn anta' á mó'ó.

3

Wír dzòm kér vitaáví fọ́ a dzə e tɪn, fọ́o yìi mo wù ta' a yìi e kfɛ̀n a dzə e kɪ̀nɛ̀n.

4

Wír yò' kér fọ́ a ɸim vikwàn, kìn a ɸim ɸim yee là vikaanè. Vikwàn wùn à mɸinè wír msòŋ, kìn dzə é dzəə rənè yò' kér fọ́ a dzə.

5

Á yò' kér fọ́ a nyàvri e wír a yìi kfə́ə kinyò ke kí wáa kìn moo ji wír yó' dzə á wír bèy.

6

Fo nsər si, wír dzòm kér ghay viró' vidzòm fọ́ a yensín ji wír.

7

Wír dzòm dzə réŋrén é sar nsər. A nsər kér fọ́ a shìy wun réŋrén là nya'. Nsər kér fọ́ a kìn wír dzòm réŋrén là nya' e ghan se kinyà' kì nàən ne e nèn bvə' sá' wír msòŋ rən. Lá wír yò' a bayír wíri ji á wáa leéy á mó'ó ntén.

8

Wír dzòm kér ghay ji nsər yeé wònŋ nəə e wun kinyò, e tàr kijuŋ e ghan se wír /wíri bvə'ən nsər ye wəŋe foon kìn ye yì dzəən é ŋwà' nsər woó wònŋ, ji yì wáa shìy wun/áwune.

9

Lá wír yò'wìy koò wír e ɸin e lav, e nə'sì kìn e jùm fo wònŋ, a bó nsər yeé wònŋ yo' bìimé.

10

Wír dzòm kér ghay réŋrén fo á sá' nsa'rə là kilo', a wù kér ghay ji á sá' á nsa' rə é lav nsa' yeé ŋgèŋgèr ye yì tíy fo wun kitu, kfɛ̀n sá'nsa' réŋrén mo yì dzəən là kilo' fọ́o dìn vitaáví ve wù kéri wùn à vinyo ve wù kér fọ́o yìi vi wùn à nsa' yee kùm wun.

11

1. Wír dzòm wo á toyin wun e kinyó kér ghay fo kwa'tùì wáa dzə ji wù dzə á là jay, e meé e ghan se wù tìim e ŋgèŋgèr e kibà' ke nsa' áá sá' wun réŋrén mo nsər dzəən, e bóo yen jay və̀ bì' fo dzəən fən fo dzə dzəó sí fə̀ðsín fọ́o sə wun.

2. Bó yò'dzə á koò wír ji bì' fo wù bù'ùn kinyo, kìn dzə kinyo kee là ndzən ke á gov wír sho, e sar nsər wónŋ kìn yeé kitu ke nsay e ghan se kinyo kee shooy kì kooyin, a bó yò' dzə á fò ŋge' là' ye yì shaa kinyo ke ŋwèrín kì bù'ùn e ghan se kinyo kì kì kooyin.

12

Á yò' kér fọ́o nəə e wír kilitì ké dzə'ə'm, kfə́ə, lá', ntum si kìn fọ́ a ròn ghvám rá, kìn yìr rá, a bó yò'dzə mo nsər ta'à. Wír dzòm kér ghay fo nsər kìn wun fo vinyò fèn.

13

1. Wír dzòm kér ghay fọ́ a ghan a shíy ááwuneé mvəm wəŋ mo wù koŋé.

2. wír dzòm kér ghay fọ́o fəə fo wònŋ wúmó'ó kìn fo vəə, e kfɛ̀n a ker vitaáví fọ́o kfɛ̀n e bà̀m e wun wònŋ.

14

1. Wìr dzòm kër ghay wo dzò wù wàa tà' e kfh̃n a yu vijuñ ve kibeèy fó kinjuyrì wìr kìn dzò é kitum kiné kí.
2. Kibeèy kin ki yò'dzò kí wàa dzò fo wír vee mo a nyéñ fo nsa' se bó sí yo' kùm dzəə sa' yeé wòñ wùn à vinyo ve bó ví yò' tóm ashíi wùn à nsər se vintatì veé kitu ke nsay.

15

1. wìr dzòm kër ghay e wun wòñ fó a dzə wan Nsay.
2. Bó nsər yo'biimé ji á shá'nín á wír fo wun ghày moo wan nsay kìn f́oo sha'nín ghay vó fo wù kúvsín kitúm kf́ó (woŋ vó')

16

1. Vilum wùn à Vikìy ve á kuyin ne là biíy kùm rám, woŋ wùn à biímée, á kër ghay fó a ker tátí vijin, a fèr kf́óó. Áwune kër vitaáví réŋr̃ŋ é ghan sé tátí vijín, e mvòm dzò'òm tátí vijin wùn á ghan sé jàvsín.
2. Tátí vijiné kù dzó cá' a dzò cá' a dzò fo Wííy wùn Lùmèn ve á biimen fo áwune vitu ji dzò á wàa dzə.
3. Kf́óó dzò f́omo Nyù, a kfh̃n dzò kintatì ke ngwàrìn wòñ, a kitúm wùn à woŋe kër fó a kìn.

17

1. Wìr dzòm kër vitaáví fó a ker vífá vó fo wun kitu réŋr̃ŋ mo dzò wù wàa ker e kintatì wùn à wír á mó'ó.
2. Nsər yo'biimé ji wìr wùmò' kinen á wír wùmò' fo wun keŋ.

18

Wìr dzòm kër ghay fó a ker kwa'tì ró, vííí vó wùn à biímé rəó. Ghay rəne tátí vitaáví vee f́oo kuvsín dzəó biímé Nyúy, fo wun kitu kìn é Kintatì wùn à wír á mó'ó wùn à é ngèngèr kìn kintatì f́oo òñ biímé ró moo é òñrì, e yìi, e ghvəm wùn à f́oo lè̃m nsər.

19

Wìr dzòm kër ghay f́oo shù kinyo wùn à f́oo suúy kwa'tì ró; ghay rəne f́oo vitaáví fo wir wáa tiy e wun nshù là kinjivìr wùn à f́oo tà', e səəsí, e kfh̃n sàmèr sá'ka wùn à kwa'tì si e dzəə see mo sá'ka yìi ghánen sho e kitu ke nsay là biíy.

20

1. Wìr dzòm kër ghay f́oo tarnín wùn à wíri e kfh̃n tátí kintatì ke dzò'òm yee nyaáñ.
2. Lá wìr yò' kàn wír ji wù tátí á kintatì ke bó yò' dzəòñ koŋ ró.

21

1. Wìr dzòm kër ghay f́oo a dzə e mvòm sa'yee wun wòñ, fo wun kitu kin f́oo sho' wíri aá li kiró' kf́ó.
2. Wir dzòm kër ghay réŋr̃ŋ f́oo li kinyo kf́ó e dù sho e virə' vé òm vee wun wòñ aá ka'ay.
3. Tím sa' yeé wòñe wiy a dzə, a dzò mo wíri koŋè. Koŋ rəne wiy a òñ wún é dzəə ye á wiy a sho'tí wíri shó e ghan sí ghan sí là kilo', a shó' tí rəne wiy a yìi wir dzòm wo wù kuyin ne wùn à viréŋr̃ŋ ví, aá wiy a sho' e kilitù kìn é dzəə yee réŋ yimò' ye yi shwinen rən.

22

Wìr dzàm, moo wìr woó wòn kér ghay ló a dzə e kinèn, e klòn a yen ji woŋe wùn à vitúm vimó' ví suúsín á wó, a kin wun rénrén mo káv kìn kéŋe dzəə'n é wòn si wòn si, e kùm ghay dzəə keŋ, dzə'əm wùn á líí woŋ wov ve dzəən ku fó wun viwìr wùn, wùn à ghwóme.

23

1. Wìr dzàm kér ghay fó a ker lim. Fóo sho' kfəə lim ye wù koŋè, e laá yò' a bo' wun, é wù wáa lim lim a yu vijun wùn à ji wù wáa dzə e kinèn fó kibun ke lim.

2. Wìr dzàm wo wù lim lim rénrén kér fó a ker vila'ay rénrén là nya'.

3. Wìr dzàm wo wù lim lim kér ghay fó a ker vilaámé vee réŋ ve ví gheenén wun ve dzə ví tòmm wun wùn à kfəə rəə ji a dzə yí wáa ker viwìr ve wìr msòŋ, wùn à ntom símó' sí, a shíí fèn dzə se sí wáa kìn dzə'əm ró.

4. Wìr dzàm kér ghay fóo kè' kìn fóo tatí vintatì ve ví kin lim ró vee wun kòn.

24

Wìr dzàm kér ghay fóo meémè fo shuu lim a yìi kifá ke wù koŋè, e tatí wùn à ghán sé lim se sí wáa dzə sì gheenén wùn à vishiíy ve bam vi, a meémè yee kè' fó ngàm ye yí wáa ker vilaámé.

25

1. Wìr dzàm kér ghay fóo a ker dzə'əm ye yí wáa dzə e gheenén fóo yìi é wùn wun wáa dzə e távín wùn à kfəə rəə, moo fó viyikìr, ndzəy, lav wùn à shív si, a vinyo veé shíí ve ví wáa sə wun, e kfən a ker ghay fo á wáa leéy fo wun e ghan sé kibun ke lim, se yásí, sé ndzám, sé vɪŋkfə, sé vidzəənè kìn kighà' woó dzə'əm wo wù shaàne vitaáví vó.

2. Yìy wùn wàn kér ghay fó a ker leéy wùn àsó yee jeéyí. Wón adzəm ve a dzəən kìn é mvəm tatí vijin kìn é visàkii kér ghay rénrén fó a dzə à kinèn é dzə'əm.

26

1. Wìr dzàm kér ghay fóo ye'éy nwà'. Yé'éy ràne kér fó a dzə kisán, a kí fèm ghà'é le, e nkè'se á dzəó yìy yé'éy sho yíyin. Nkè' yé'éy ye yiyìn ràn kér fó a dzə kù fo wìr dzàm. Yé'éy fèr wùn à yé líme kér fó a dzə tèèter fo wìr dzəm. Yé'éy se tavkín sí se sí shaàn sìn si wiy a dzə fo wìr dzàm reŋrén mo vifíí vó ví dzəən.

2. Shíí nwà'wo ye'éyíne kér fó a dzə fóo yìi é wir kiíy wùn à fóo tavír ghwám yee kùm ghay wùn à vitaáví vé wìr msòŋ ví. Yí kér fóo kuyír yúnín, a lì vinyo fotèr, a kuyír vɪŋkar e vitúm vidzəm ví mvəm, e mvəm kfəə se wìr msòŋ kìn vitatì ve dzəə bìmmé Nyù, e kdòn a tavír lim se kintatì ke vitum veé kitu ke nsay fó a lèmm nyaán.

3. Atàr wùn aàiyí kér ghay fóo sho' kfəə ye'éy ye dzə á wáa fo e wón véví.

27

1. Wìr dzàm kér ghay fó a tatí là kan e vinyò ve lìi woo wun wòn, e kfən a yu vijun ve fèr, a ker kilín fo kikuuyí ké vinyò ve á tàrìn ne kijun wùn à sé' və.

2. Wìr dzàm kér ghay fó dzə e kinèn fó yir wùn à fó sé' wo wù loòn fo wun fèr kìn dzə yé tàr vinyò, sán wùn à yé fèr kiwoo.

28

Wìr dzòm kër ghay fó a ker nyaán e wun wòn wùn á kitu ke nsay, e fí' a ker ghay wùn à vitaávi vó ví mo sá' rònè suuyin.

29

1. Wìr dzòm kër fó a lìm, a dzò e wun kilin bì'fo dzòòn fó cá'cá' fo dzò wù kùyr kitú kfó là kinjivìr.

2. Mo wìr dzòm din ghay sìn wùn à vitaávi vó ví, wiy a sòr cá' vinyo vee mo nsər suuyì, e fí' a kìn kiíy wùn à ghvóme fo ghày wùn à vitaávi vé wìr á mó'ó wùn à fío runér rénren mo lìi wo jun, nyaán woó wòn wùn à dzò'm ye june e wòn wo wìr dzòm kër ghay shoo ta'à.

3. Bó yò'dzò a dìn ghay sìn wùn à vitaávi vin vi jeéy e shaà fo dzəə yee mo kintatì ke vitúm veé kitu ke nsay ki ta'à.

30

Ki nyo ki yò'dzò shó e sa' fèn ke dzò kitúm, kintatì kìn wìr wù bìnér ji kí fó wun vitaávi ji wù wàá yìi á kinyo ke kí laar á ghay sí wùn à vitaávi ví ve á sañen é sa'fèn.
